

OCHRONA PRZED KRZYWDZENIEM DZIECI I MŁODZIEŻY W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 4 W STRZELCACH OPOLSKICH

Drodzy Uczniowie,

W naszej szkole obowiązują Standardy Ochrony Małoletnich – są to regulacje wewnętrzzszkolne, których celem jest zapewnienie Wam ochrony przed krzywdzeniem.

W Standardach Ochrony Małoletnich odnajdziecie informacje na temat m.in.:

- zachowania, które w naszej szkole są nieakceptowalne zarówno wśród uczniów jak i nauczycieli.
- reakcji szkoły, gdy pojawią się ww. zachowania nieakceptowalne,
- reakcji szkoły, gdy pracownik szkoły poweźmie informację, że któryś z uczniów jest krzywdzony poza szkołą.

Poniżej zamieszczamy:

- wypis z Polityki ochrony małoletnich, która jest częścią Standardów Ochrony Małoletnich, która zwiera **zachowania akceptowane i nieakceptowane** w szkole na linii uczeń – uczeń oraz nauczyciel – uczeń,
- zasady bezpiecznego korzystania z Internetu,
- sposoby postępowania w przypadku doznania aktów krzywdzenia,
- kontakt do instytucji pozaszkolnych, z których można skorzystać, gdy potrzebna jest pomoc, konsultacja w sprawach związanych z przemocą.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI

ZACHOWANIA POZYTYWNE

1. W komunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
2. Słuchaj innych, gdy mówią.
3. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób.
4. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj.
5. Stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma interakcji Ci nie odpowiada.

* **Jeśli pojawi się między Tobą a kolegą/koleżanką konflikt, spróbuj go rozwiązać stosując komunikat JA - przykład 5 kroków:**

- 1) Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko pogorszy.
- 2) Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz. (komunikaty JA)
- 3) Słuchaj, co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.
- 4) Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć.
- 5) Wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga.

* **Jeśli nie uda się Nam rozwiązać konfliktu, pamiętamy, że zawsze możemy zwrócić się o pomoc do wychowawcy lub pedagoga szkolnego.**

7. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek.
8. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zapytaj.
9. Szanuj **prawo innych do prywatności**, nie przeglądaj rzeczy, zawartości telefonu, tabletu, komputera innych osób.
10. Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje.

ZACHOWANIA NEGATYWNE

1. Nie wolno Ci krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy.
2. Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu.
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi, ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej.
4. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody.
5. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
6. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody.
7. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób.
8. Nie wolno Ci spożywać **alkoholu, napojów energetycznych, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji**, ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek.
9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub młodzieży, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub pedagoga szkolnego.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACONICY - UCZEŃ

Nauczyciel/ka jest **zobowiązany/a** do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy ich **reakcja, komunikat bądź działanie** wobec dziecka/ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Nauczyciele, działają w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania osób małoletnich.

ZACHOWANIA POZYTYWNE NAUCZYCIELA

1. W komunikacji z **małoletnim** zachowuje cierpliwości i szacunek.

2. Słucha uważnie **małoletniego** i udziela mu odpowiedzi adekwatnych do **WIEKU I SYTUACJI**.

3. Zapewnia **małoletnich**, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami, mogą o tym powiedzieć nauczycielowi lub wskazanej osobie (wychowawcy, pedagogowi szkolnemu, psychologowi szkolnemu) i mogą oczekiwać reakcji/pomocy.

4. Docenia i szanuje wkład osób małoletnich w podejmowanie działań i traktuje równo (bez względu na ich płeć, światopogląd, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny, sprawność/niepełnosprawność i orientację seksualną).

5. Unika faworyzowania uczniów.

6. Szanuje **prawo małoletniego do prywatności**, a jeżeli nauczyciel musi odstąpić od tej zasady, wyjaśnia to (np. aby chronić ucznia odstępuje od zasady poufności).

7. Podejmując decyzje dotyczące **małoletniego**, informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania.

8. Unika zbędnego ryzyka w pracy z **małoletnim** – sprawdza czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.

9. Nauczyciel jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich.

10. Zachowuje szczególną ostrożność wobec osób małoletnich, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. (Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że uczeń będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach nauczyciel reaguje stanowczo, ale z wyczuciem, aby pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic).

ZACHOWANIA NEGATYWNE NAUCZYCIELA

1. Nauczycielowi nie wolno **zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać** małoletniego.
2. Nie wolno **krzyczeć** na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
3. Nie wolno **bić, szturchać, popychać** ani **w inny sposób naruszać nietykalność** fizycznej małoletniego.
4. Nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek **relacji intymnych lub seksualnych** (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji.
5. Nie wolno **utrwałać wizerunek małoletniego dla potrzeb prywatnych** (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/ opiekunów prawnych.

Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego.

6. Nie wolno **zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania** ani **spotykać się** z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, nauczyciel musi poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Nie wolno **kontaktować się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji** i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach

społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, telefon służbowy).

8. Nie wolno **proponować małoletnim alkoholu, napojów energetycznych, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji**, jak również **używać ich** w ich obecności.

9. Jeżeli nauczyciel jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub osób małoletnich, zawsze informuje o tym dyrektora szkoły.

10. Jeżeli nauczyciel utrzymuje relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) **nauczyciel zachowuje poufność** wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

11. Nauczycielowi nie wolno **wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności** wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.

12. **Nauczyciel nie podejmuje innego niż niezbędny kontakt fizyczny** z osobą małoletnią. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek osoby małoletniej, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Nauczyciel kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych

intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.

Kontakt fizyczny z osobą małoletnią nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

13. Nauczycielowi nie wolno **ujawniać informacji wrażliwych** dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

14. Nie wolno **zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny.**

Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

15. Nauczyciel nigdy **nie dotyka małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.**

16. Nie wolno **angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.**

17. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest **spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.**

18. Nauczyciel, który jest **świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji** ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze informuje o tym dyrektora szkoły.

PRZEMOC TO : (i takie zachowania w naszej szkole są zabronione!)

1. bicie
2. kopanie
3. popychanie
4. szarpanie

5. plucie
6. podcinanie
7. zamykanie (w toalecie, w szatni, w przebieralni, w sali)
8. niszczenie rzeczy
9. przezywanie
10. ośmieszanie
11. wyśmiewanie
12. obrażanie
13. grożenie
14. szantażowanie
15. obmawianie
16. plotkowanie
17. namawianie się przeciwko
18. wrogie/obraźliwe gesty
19. wrogie/obraźliwe miny
20. wykluczenie (izolowanie) z grupy, w grze, online
21. manipulowanie relacjami
22. robienie zdjęć, nagrywanie Cię bez Twojej zgody
23. udostępnianie innym nagrań i zdjęć Twojej osoby bez Twojej zgody
24. nakłanianie do pokazywania miejsc intymnych
25. dotykание miejsc intymnych
26. zachęcanie do dotykania miejsc intymnych innych osób
27. podglądanie, gdy się przebierasz

TAKICH ZACHOWAN UNIKAMY!

Także relacjach z dorosłymi wyżej wymienione zachowania nie powinny mieć miejsca.

PAMIĘTAJ, ŻE:

- warto rozmawiać z innymi, o zachowaniach, które Cię niepokoją lub są dla Ciebie niekomfortowe,

- jeśli jakaś zabawa/propozycja Ci się nie podoba, masz prawo powiedzieć „NIE”,
- gdy mówisz „nie, to znaczy „nie”,
- Twoje ciało należy do Ciebie,
- intymne części ciała są szczególnie chronione,
- **jeśli potrzebujesz pomocy, to alarmuj inne osoby**

PAMIĘTAJ o Zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu

- Chronź siebie i swoje dane online – nie podawaj innym loginów i haseł, korzystaj z oprogramowania antywirusowego, unikaj klikania w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e-mail, zadbaj o ustawienia bezpieczeństwa na portalach społecznościowych, na których jesteś, stosuj trudne do odgadnięcia hasła.
- Nie zapominaj, że w Internecie nie ma nic za darmo. Za to, co pobieramy płacimy w różny sposób: czasem pieniędzmi, a czasem własnymi danymi, zgodą na oglądanie reklam lub też nieświadomym ściąganiem szkodliwego oprogramowania, które może przejąć kontrolę nad naszym urządzeniem.
- Pamiętaj, że Internet nie zapomina. Z rozwagą zamieszczaj zdjęcia (własne i innych) na portalach społecznościowych, bądź też rozważna/y, gdy w inny sposób udostępniasz je znajomym. Zanim wyślesz komuś zdjęcie, na którym nie jesteś całkowicie ubrany/a lub, które w inny sposób może cię kompromitować, zastanów się, czy jesteś na 100% pewny/a, że nie utracisz nad nim kontroli.

Gdy udostępniasz cudze zdjęcia – pytaj o zgodę!

- Poznając nowych znajomych online, bądź nieufny/a. Pamiętaj, że osoba po drugiej

stronie nie musi być tym, za kogo się podaje. Nawet jeśli widzisz ją na wideo czacie – nie wiesz, czy wszystko, co ci mówi jest prawdą.

- Nigdy nie wyśmiewaj, nie poniżaj, nie zastraszaż nikogo online! A jeśli dzieje się tak w gronie twoich znajomych – masz obowiązek powiedzieć o tym dorosłemu, któremu ufasz!
- Jeśli w sieci spotka Cię jakaś przykrość lub ktoś będzie na Tobie wymuszał zachowania, na które nie masz ochoty, domagał się pieniędzy itp. musisz poprosić o pomoc kogoś dorosłego – rodziców, pedagoga lub psychologa w szkole.

Możesz też zadzwonić na anonimowy **Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży** pod numer: **116 111**. Tam na pewno znajdziesz pomoc.

- Jeśli trafisz w Internecie na treści, które uznasz za podejrzane – informuj o tym natychmiast zaufanego dorosłego. Unikaj stron z treściami, budzącymi u ciebie silne emocje. Pamiętaj, że zawsze może poinformować administratora strony, że takie treści znajdują się na tej stronie. Możesz to zrobić wykorzystując dane kontaktowe, a w wielu serwisach znajduje się przycisk zgłoszenia nadużycia, nieadekwatnych treści, treści przemocowych.
- Nie ściągaż prac domowych z Internetu. To jest nie tylko zachowanie nieuczciwe, ale plagiat, a więc kradzież, czyli przestępstwo. Podobnie – nie ściągaż filmów, muzyki itp. z nielegalnych źródeł. To jest ścigane prawem przestępstwo, a robiąc tak stajesz się złodziejem!
- Wykorzystując w swoich pracach domowych, referatach, prezentacjach itp. Materiały znalezione w Internecie, zawsze podaj imię i nazwisko cytowanego autora oraz link do miejsca, z którego te materiały pobrałeś.
- Staraj się mieć dużo innych aktywności, poza obecnością online. Uprawiaż sport, czytaż książki, spotykaż się w wolnym czasie z przyjaciółmi, opiekuj się zwierzętami. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uzależnieniem od sieci.

Sposoby postępowania w przypadku doznania aktów krzywdzenia

W przypadku gdy:

- doświadczyłeś krzywdzenia ze strony innego ucznia/innych uczniów lub byłeś świadkiem zachowania przemocowego, poinformuj o tym: wychowawcę lub nauczyciela lub psychologa lub pedagoga lub dyrektora. Twoje zgłoszenie nigdy nie zostanie zlekceważone, nie będziemy Cię oceniać. Zareagujemy niezwłocznie. Podejmiemy działania, aby:
  - **zapewnić Ci bezpieczeństwo i innym osobom doznającym przemocy,**
  - zapewnić Ci wsparcie,
  - wyjaśnić sytuację,
  - ustalić dalszą ścieżkę postępowania,
  - wyciągnąć konsekwencje wobec osoby/osób stosującej/cych przemoc zgodnie ze Statutem szkoły i przepisami prawa,
  - zapewnić, aby szkoła była miejscem wolnym od przemocy i agresji.

- doświadczyłeś krzywdzenia ze strony dorosłego, również rodzica, opiekuna, lub byłeś świadkiem przemocy, poinformuj o tym: wychowawcę lub nauczyciela lub psychologa lub pedagoga lub dyrektora (**inną osobę niż ta, która stosowała przemoc**). Osoba, do której trafi zgłoszenie podejmie działania:
  - przewidziane w regulacjach szkolnych – **Polityce ochrony małoletnich**, które **zapewnią Ci i innym bezpieczeństwo** oraz zapobiegną dalszym niedozwolonym zachowaniom
  - przewidziane **przepisami prawa** jak: powiadomienie Sądu, powiadomienie Policji, powiadomienie ośrodka pomocy społecznej.

Pamiętaj, jesteś chroniony prawnie przed czynami niedozwolonymi osób powyżej 17-go

roku życia. Każda osoba, która podejmie się czynności niedozwolonych zostanie ukarana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pamiętaj, że **w przypadku, gdy**

nie jesteś pewna/y czy dane zachowanie jest przemocą (także dotyczy przemocy w Internecie), czy jest zachowaniem niedozwolonym zawsze możesz podejść do **pedagoga szkolnego lub psychologa** (parter, w korytarzu przy Sali gimnastycznej) gdzie uzyskasz pomoc, wyjaśnienie, ustalicie dalsze działania.

Ważne jest, abyś zwrócił/zwróciła się do kogoś o pomoc, gdyż wtedy szybciej problem, który się pojawia, można rozwiązać! Sam problemu nie rozwiążesz! Nie zawsze wychowawca, nauczyciel czy inny pracownik szkoły jest w stanie zauważyć, że w **Twoim otoczeniu** dzieje się coś **niedobrego**.

Możesz także skorzystać z pomocy pozaszkolnej.

Poniżej znajdziesz wykaz numerów telefonów, pod którymi również znajdziesz wsparcie:

• **116 111 – dostępny 24h/7 dni – Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży**

• **800 120 002 – dostępny 24h/7 dni – Ogólnopolskie Pogotowie Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”**

• **22 668 70 00 – poradnia telefoniczna dla wszystkich osób pokrzywdzonych przestępstwem 7 dni w tygodniu w godz. 12:00 – 18:00**

• **112 - umożliwia w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, mienia, środowiska, bezpieczeństwa i porządku publicznego przekazanie zgłoszenia alarmowego**

• **niebieskalinia@niebieskalinia.info**